

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 43 (5 januari 2021) – clustersecretariaat@roerkerken.nl

Inleiding

Zoals het jaar eindigde begon het ook weer. Vóór kerstmis ontbraken de gebruikelijke kerstvieringen, na nieuwjaar ontbreken de gebruikelijke nieuwjaarsrecepties. Het geeft wel wat lucht in de agenda, maar het contact dat je bij gelegenheden als deze hebt met mensen die je door het jaar misschien niet zo vaak ziet (laat staan spreekt) mis je toch wel. Laten we ook het nieuwe jaar 2021 weer plaatsen onder Gods zegen: *“God, de bron en oorsprong van alle zegen, schenke U zijn genade, verlene U zegen in overvloed en zij U dit gehele jaar nabij met zijn hulp en bescherming – Hij beware het geloof in U ongerept, Hij geve U hoop en geduld en een liefde die stand houdt ten einde toe – Hij zegene onze dagen en ons werk met zijn vrede, Hij verhore onze gebeden, hier en overal, en geleide ons tot het eeuwig leven”* (missaal). Ook aan het begin van het nieuwe jaar hebben wij weer de kaartjes met de huiszegen op voorspraak van de heilige Driekoningen onder de kerkgangers verspreid: **20 + C + M + B + 21**. Die hoofdletters **C M B** staan zowel **Christus Mansionem Benedicat** (Christus zegene dit huis) als voor **C**aspar, **M**elchior en **B**althasar. Deze zegenspreuk gaat traditiegetrouw vergezeld van het volgende gebed: *“Heer onze God, aan U behoren de tijd en eeuwigheid. Gij zijt de oorsprong van al wat geschapen is. Wij wijden U dit jaar toe. Moge het een jaar van genade zijn. Wees steeds bij ons. Zegen ons leven en onze woning. Geef ons onderlinge liefde en laat ons eens thuis komen bij U in de hemel. Dat vragen wij U door Christus onze Heer”*. Die huiszegen, die in het kader van het Driekoningenfeest wordt uitgedeeld, komt uit het Duitse taalgebied waar tussen Nieuwjaar en Driekoningen duizenden ‘Sternsinger’ op pad zijn om niet alleen Gods zegen in deze wereld te verspreiden maar ook om onder het motto ‘kinderen helpen kinderen’ te collecteren voor kinderen in nood. Vorig jaar leverde de actie 62,6 miljoen euro op, waarmee 1623 projecten in 108 landen ondersteund konden worden. Deze actie wordt jaarlijks door het Kindermissionwerk in Aken georganiseerd in samenwerking met de ‘Bund der Deutschen Katholischen Jugend’ (BDKJ). Dat het Kindermissionwerk in Aken is gevestigd is geen toeval. De oorsprong daarvan ligt in het Genootschap van de Heilige Kindsheid dat er in 1846 door de 15-jarige Auguste von Sartorius (1830-1895) werd opgericht, een missiebureau dat in 1922 door paus Pius XI tot ‘pauselijk (missie-)werk’ werd verheven (www.sternsinger.de).

Driekoningen (6 januari)

“Toen Jezus geboren was in Bethlehem in Judea, onder koning Herodes, kwamen er magiërs uit het oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: ‘Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Want wij hebben zijn ster zien opkomen en wij zijn hier om hem te huldigen’”. Aldus de evangelist Mattheus. Om daarna te vertellen hoe Herodes schrikt bij dit bericht; hoe zijn raadsliden op grond van de oude profeten weten te vertellen dat de nieuwe koning in Bethlehem geboren moet zijn, en hoe de wijzen het kind hulde brengen en geschenken aanbieden: wierook, goud en mirre. Tenslotte wordt hen geopenbaard dat Herodes het kind zoekt te doden. Met het gevolg, dat ze niet meer bij hem langs gaan, maar via een omweg terugkeren naar huis. Dit verhaal geeft aan Mattheus de mogelijkheid te laten zien hoe in Jezus allerlei verhalen en voorspellingen uit het Oude Testament bewaarheid worden: (1) Nog tijdens de tocht door de woestijn zong de profeet Bileam dit lied: "Een ster komt op uit Jakob; een scepter rijst op uit Israël..." (Num. 24,14).

(2) Bij Jesaja vinden we de tekst: "Koningen zullen uw opvoeders zijn en hun vorstinnen uw verzorgsters. Zij zullen voor u op hun aangezicht vallen..." (Jes. 49,23);

(3) En ook: "Een vloed van kamelen zal u bedekken, dromedarissen van Midjan en Efa; alle bewoners komen uit Seba, met goud en wierook beladen; zij verkondigen de lof van de Heer" (Jes. 60,06).

(4) En niet te vergeten het citaat dat Herodes' schriftgeleerden bij de profeet Micha vinden: "En gij Bethlehem, landstreek van Juda, gij zijt volstrekt niet de geringste onder de leiders van Juda, want uit u zal een leidsman tevoorschijn treden, die herder zal zijn over mijn volk Israël" (Mich. 5,01-03).

Geen wonder dus dat het volksgeloof de wijzen veranderde in koningen. Mattheus noemt hun aantal niet, maar al gauw werden het er drie op grond van de drie geschenken: goud, wierook en mirre. Goud, zoals past voor een koning; wierook om aan te duiden dat het kind goddelijke eer toekwam, en mirre als toespeling op zijn dood: immers mirre was een balsem waarmee doden werden afgelegd. Het verhaal van de drie koningen bracht tot uitdrukking dat alle volkeren Jezus goddelijke hulde brengen. Dat werd in de legenden nog meer uitgewerkt. De drie koningen kregen namen: in het Grieks: Apellius, Amerius en Damascus; in het Hebreeuws: Galgalat, Malgalat en Sarathin; maar ze zijn het meest beroemd geworden onder hun verlatijnste Perzische namen: Caspar, Melchior en Balthasar. Ze zouden resp. 20, 40 en 60 jaar oud zijn geweest; getallen die de levensstijdperken van de volwassene symboliseren. Zo werd duidelijk dat in deze drie werkelijk heel de mensheid Jezus goddelijke hulde bracht. Vandaar ook dat één van de drie, Caspar, een zwarte huidskleur kreeg in de verhalen.

Op middeleeuwse afbeeldingen vertoont de zogeheten 'Aanbidding der Wijzen' sinds - grofweg - het jaar 1300 een vast patroon. De voorste koning, de oudste, ligt geknield voor het kind Jezus; de kroon heeft hij afgezet. Nu eens staat ze naast hem op de grond; dan weer houdt hij haar in de hand of ligt ze op zijn knie; soms speelt het Jezuskind ermee. De achterste, de jongste staat nog rechtop, en heeft nog de kroon op het hoofd. De middelste neemt een houding aan die tussen deze twee in ligt. Op de ene afbeelding staat ook hij nog recht op, op andere zien we hem in een houding die aangeeft dat hij bezig is te knielen; nu eens heeft hij de kroon nog op, dan weer heeft hij haar reeds afgezet. Een andere legende vertelt hoe de drie koningen later door de apostel Thomas in Perzië werden gedoopt. Keizerin Helena († ca 328), die ook al het kruis waaraan Christus gestorven was, had teruggevonden, zou hun relieken naar Constantinopel hebben overgebracht. In de 6e eeuw zouden ze door toedoen van de Milanese bisschop Eustorgius († 518) naar zijn bisschopsstad zijn vervoerd. Hij zou een leerling zijn geweest van de beroemde bisschop Ambrosius. Na diens dood zou hij zijn leermeester als bisschop zijn opgevolgd. Volgens een andere middeleeuwse legende werden de relieken van de drie koningen naar Milaan overgebracht door bisschop Arsacius van Milaan († 5e eeuw). De legende weet ook nog te vertellen dat Eustorgius met de relieken van de Drie Koningen ook de koperen slang van Mozes vanuit Constantinopel naar zijn bisschopsstad meegebracht. Hoe dan ook, de relieken van de Drie Koningen bleven in de stad Milaan tot in de 12e eeuw.

Het was Frederik Barbarossa die de relieken van de Drie Koningen schonk aan zijn kanselier Reinald van Dassel "als dank - zo heet het - voor onvergetelijke en onbetaalbare diensten". In feite was het omdat Frederik door Reinald krachtig was geholpen bij diens pogingen de weerbarstige stad Milaan te veroveren. Frederik hoopte - zo zei hij - dat de stad Keulen door zijn geschenk de gelukkigste toekomst tegemoet ging die maar denkbaar was. Reinald zond overgelukkig boden naar Keulen vooruit om aan de burgerij mede te delen dat hij

geschenken meebracht die met niets ter wereld waren te vergelijken. De tocht van de Drie Koningen naar Keulen was vol gevaar. Reinald moest op zijn hoede zijn, want ook anderen hadden het gemunt op zijn kostbare schat. Van Milaan ging het eerst richting Bourgondië; vandaaruit ging het in ononderbroken dag- en nachtmarsen recht naar het noorden. De sporen van de tocht werden overal zorgvuldig uitgewist. De hoeven werden achterstevoren onder de zolen van rij- en trekdieren geslagen. Tegelijkertijd werd een schitterend vervoer op touw gezet van omgekomen Duitse pelgrims, vanuit Milaan naar Keulen. Allemaal om roofgierigen te misleiden. Slechts hier en daar vindt men nog een spoor van de eigenlijke route. In Estrabonne bij Besançon bevindt zich nog een wonderdadige driekoningenput; in Longueville, precies één dagreis verder: een driekoningenpoort; en opzij van de route in een huis in Schwäbisch Gmünd een inschrift: 'Als men vanaf Christus' geboorte 1164 jaren verder telt, werden de Heilige Drie Koningen van Milaan vervoerd; ze lagen één nacht in dit huis.' Aangekomen te Remagen zond Reinald boodschappers vooruit om te melden dat ze eraan kwamen. Op 23 juli 1164 trok hij plechtig zijn rijkversierde stad Keulen binnen; er was zo'n toeloop van volk, ridders, edelvrouwen en geestelijken, dat men zo iets nog nooit eerder had gezien; en men besloot dit feest elk jaar te herhalen (www.heiligen-3s.nl).

Twee Limburgse heiligen (5 januari)

Daags voor Driekoningen vieren we twee Limburgse heiligen. De heilige Gerlach († 1170), bijzonder vereerd in Houthem (bij Valkenburg), waar hij zijn laatste rustplaats vond, en de heilige pater Karel Houben (1821-1893), bijzonder vereerd in zijn geboorteplaats Munstergeleen. Van Gerlach wordt verteld dat hij eens als ridder onderweg was naar een toernooi toen hem werd bericht, dat zijn vrouw was overleden. Dit betekende voor hem een fundamentele ommekeer in zijn leven. Hij maakte een pelgrimstocht naar Rome om de paus te vragen welke boete hier het beste paste. Deze gaf hem de opdracht voor zeven jaar naar Jeruzalem te gaan en daar een boetvaardig leven te leiden. In Jeruzalem meldde hij zich bij het hospitaal van de Ridders van St-Jan. Die namen hem in dienst als eenvoudig veehoeder. Na terugkeer uit het Heilig Land vestigde hij zich als kluizenaar te Houthem in het Geuldal. Hier woonde hij in een holle boom. Onder zijn harnas droeg hij uit boete een kriebelend kleed. Elke dag, zomer en winter, weer of geen weer, pelgrimeerde hij in alle vroegte naar het graf van Sint Servatius in Maastricht, tien kilometer verderop. Stilaan stond hij bekend om zijn gestrenge levenswijze, zijn ijver om mensen voor Christus te winnen en zijn wonderen. Boeren uit de omgeving brachten hun zieke dieren bij hem in de overtuiging dat ze door zijn handoplegging zouden genezen. De kanunniken uit het naburige Meerssen vonden de kluizenaar maar buitenissig en vertrouwden zijn boetvaardig leven allerminst. Ze maakten hem verdacht bij de bisschop van Luik: hij zou onder de stenen vloer van zijn holle boom een geldschat verborgen hebben. Prompt gaf de bisschop opdracht die boom om te hakken en de vloer open te breken. Er werd niets gevonden. Als genoegdoening voor de geleden schade liet de bisschop van het hout van de boom twee hutjes bouwen: één bij wijze van kapel, en één als kluizenaarswoning. De geestelijke verzorging van Gerlach werd toevertrouwd aan de abt van Kloosterrade (Rolduc). Toch bracht dit alles geen verbetering in de verhouding met Meerssen. Toen Gerlach stervende was en om de laatste sacramenten liet vragen, weigerden de kloosterlingen van Meerssen naar hem toe te gaan. Rolduc was gezien de strenge winter te ver weg. Uit het niets verscheen er een bejaarde man in een smetteloos wit gewaad. Hij kwam de kluizenaar de laatste communie brengen. Na afloop verdween de figuur weer even geheimzinnig als hij was gekomen. De omwonenden vertellen graag dat het Sint Servatius zelf geweest moet zijn. Gerlach stierf op 5 januari 1165.

Andreas Houben werd op 11 december 1821 in het Zuidlimburgse Munstergeleen geboren. Hij volgde de middelbare school in Sittard, voor die tijd een zeldzaamheid! Na zijn militaire dienst trad hij in bij de Passionisten in België waar hij onder de kloosternaam Karel werd ingekleed. Op 29-jarige leeftijd werd hij priester gewijd. Eerst werd hij naar Engeland gezonden om de katholieken, die daar in de minderheid waren, geestelijk bij te staan. Later kreeg hij de opdracht om mee te helpen een nieuwe vestiging van zijn congregatie te stichten in de Ierse hoofdstad Dublin. Hij staat te boek als ijverig zielenherder, helper in de nood en wijs biechtvader. Anton van Duinkerken schrijft van hem: *"De eenvoud was bij hem de natuurlijke bronwel van de goedheid en de gemoedelijkheid, die zich door beproevingen en ascese uitzuivert tot bovennatuurlijke liefdadigheid"*. Zijn leven stond in het teken van de verzoening der christenen, een bittere noodzaak in een Ierland, dat verscheurd werd door de haat tussen protestanten en katholieken. Hij overleed op 5 januari 1893 in Dublin (Mount Argus) en werd in 1988 zalig en in 2007 heilig verklaard (www.heiligen-3s.nl).

Gebed in Coronatijd (Belgische Bisschoppen)

God van alle leven, van oudsher hebt Gij uw liefde aan de mensen getoond. In Jezus, uw Zoon, zijt Gij ons heel nabij gekomen. Hij heeft zieken genezing en vrede gebracht. Door zijn goedheid en verzoening heeft Hij nieuwe toekomst geopend voor mensen die verloren waren. Kom ons tegemoet met de Geest die Jezus bezielde in deze dagen van onrust en onzekerheid. Geef ons kalmte, wijsheid en moed om te onderscheiden wat we kunnen doen om anderen tot steun te zijn en deze crisis te helpen overwinnen. Doe ons groeien in hoop en vertrouwen nu wij allen zo sterk onze kwetsbaarheid ervaren, en houd in ons het geloof levend dat Gij alles ten goede leidt. Door Christus onze Heer. Amen.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen?

Herkenbosch: NL52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 013 4704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 58 RABO 0138 1020 82 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 of NL 63 INGB 0001 170 840 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 01546 00512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215

Lian Overbeeke (Posterholt), jeugd- en jongerenwerk, diaconie, tel. 06 – 526 20 245

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 – catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 – martinus@roerkerken.nl